

Sjokoladekonfekt med urter

Reidun Pommeresche og Kirsty McKinnon, Bioforsk Økologisk.
E-post reidun.pommeresche@bioforsk.no.

Hvem skulle tro at det å lage «godteri» kan skape rom for læring? I denne aktiviteten kan vi snakke om smeltepunktet og andre egenskaper ved sjokolade, lære å følge en oppskrift, diskutere smakstilsetninger i mat, reklame, innholdsfortegnelse og pris. Siden alle ingrediensene i sjokolade kommer fra andre land, kan aktiviteten gi kunnskap til å handle etter etiske og bærekraftige kriterium med hensyn til for eksempel produksjon og transport.

Ved å bruke planter fra skolehage som smakstilsetning eller pynt i sjokoladen, kan elevene drive produktutvikling. De fleste aktuelle læreplanmålene til aktiviteten er i fagene mat og helse og naturfag.

Kort om aktiviteten

Elevene dypper spiselige urteblader i sjokolade, eventuelt kan smeltet sjokolade has på bladene. Eksemplet her er med peppermyntheblader. Ha hakkede urter i sjokolade eller knekk. Vanskeligheten kan økes og flere læringsmål nås ved å lage sjokoladen selv (søk etter oppskrift på nett). Siden alle ingrediensene i sjokolade kommer fra andre land, kan elevene diskutere etisk og rettferdig handel, samt miljøutfordringer knyttet til produksjon og transport av sjokolade og råvarene den er laget av.

Varighet: 2-4 t, passer best for elever fra 4. trinn og oppover.

Hva trengs og hvordan gjør vi

Vi trenger sjokolade, peppermyntheblader, en gryte i vannbad, bakebrett/fat med bakepapir, matpensler for påsmøring av sjokoladen og tilgang til kjølig rom.

Samle inn hele, fine spiselige blader eller frø. Peppermyntheblader passer bra til sjokolade, men andre mytesorter, sitronmelisse eller solbærblader går også bra. Eller hva med å prøve frø av spansk kjørvel eller anis? Skyll bladene og la dem lufttørke. Bladene eller frøa må være tørre før de dyppes i eller pensles med sjokolade.

Lag eventuelt sjokolade eller smelt ferdig sjokolade i en gryte i vannbad. Et tips er å ha flere gryter med sjokolade (5-6 elever pr gryte). Ha bordene i en hesteko, da blir det lettere for læreren å hjelpe alle.

Bladene med sjokoladen legges enkeltvis med oversiden vendt opp på bakepapir på fat/bakebrett. Når et brett er fullt, settes det i kjøleskap/fryseboks så sjokoladen stivner. Det blir alltid noe sjokolade igjen i grytene, dette kan slås sammen og hakkede peppermyntheblader eller krydder (ingefær, kanel) kan blandes i. Lag små sjokoladetopper med teskje på bakepapiet.

Både sjokoladeblader og sjokoladetopper smaker utrolig godt og er fine gaver eller produkter til elevbedrift.

Elever høster peppermyntheblader.

Aktuelle læreplanmål

- gjennomføre forsøk som viser at stoffer kan endre karakter når de utsettes for ulike påvirkninger (Naturfag 4. trinn). Tips: smeltepunkt og kokepunkt for sjokolade, eller ingrediensene i sjokolade
- fortelle om hvordan noen plante-, sopp og dyrearter brukes i ulike tradisjoner, blant annet den samiske (Naturfag 5-7.trinn). Tips: spiselige og giftige urter
- undersøke kjemiske egenskaper til noen vanlige stoffer i hverdagen (Naturfag 8.10.trinn). Tips: smeltepunkt, syre base, emulsjon
- diskutere produktinformasjon og reklame for ulike matvarer (Mat og helse 5.-7.trinn). Tips: palmeolje, billig og dyr sjokolade, import, transport, rettferdighet.
- vurdere, velge og handle miljøbevisst -utvikle, lage og presentere et produkt- følge oppskrifter (Mat og helse 5.-7.tr).
- utvikle, produsere, gi produktinformasjon og reklamere for et produkt (Mat og helse 8.-10.trinn)
- vurdere og velge varer ut fra etiske og bærekraftige kriterium (Mat og helse 8.10. trinn). Tips: økologisk, fair trade, lokalprodusert, økologisk fotavtrykk på matvarer.

Læreplanmål revideres med jevne mellomrom.

Sjekk <http://www.udir.no/Lareplaner/Finn-lareplan/> for eventuelle oppdateringer av læreplanmål

Frøene av spansk kjørvel smaker litt anis.

SKOLEHAGE

Det finnes utallige aktiviteter og undervisningsopplegg som kan knyttes til en skolehage. Det kan være korte, tidsavgrensede aktiviteter og det kan være prosjekter som følges gjennom hele vekstsesongen. Det kan være aktiviteter som i hovedsak er knyttet til ett fag og ett læringsmål eller det kan være aktiviteter som involverer mange fag og mange kompetansemål. Dette er ett eksempel på en slik aktivitet.

På nettsiden www.skolehagen.no finner du eksempler på ulike aktiviteter fra flere skolehager. De fleste av disse kan tilpasses ulike aldersgrupper selv om de i eksempelet kanskje er beskrevet for ett bestemt klassetrinn. På nettsiden finnes også ideer for å starte og drive en skolehage.